

**Vad
läser
du?**

**Guide för hur du gör
boktipsvideor i TikTok**

Innehåll

Inledning: Hej du som jobbar på bibliotek!	03
Om projektet Vad läser du?	04
Om appen TikTok	05
Varför skulle bibliotek göra TikTok-videor?	06
Vad är en boktipsvideo?	07
Booktok-konton	08
Unga på prao	09
Somegrupp för unga	10
Handledning av unga	11
Videor med minderåriga	12
Modelltidtabeller för prao-elever	13
Planera en boktipsvideo, del 1	14
Planera en boktipsvideo, del 2	15
Hur göra en bra TikTok-video? del 1	16
Hur göra en bra Tiktok-video? del 2	17
Boktrick	18
Idéer till videor	19

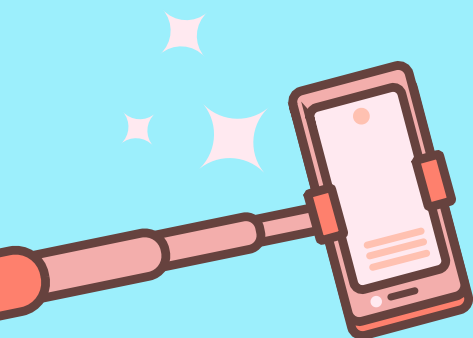
Hej du som jobbar på bibliotek!

Skulle du vilja lära dig hur du gör boktipsvideor på TikTok, men tiden är knapp? Denna guide är till för dig. BookToks, d.v.s. TikTok-videor som handlar om böcker, är otroligt populära just nu. De påverkar till och med vad ungdomar lånar på biblioteken.

Idén med denna guide är att inspirera bibliotek att producera innehåll om böcker på sociala medier tillsammans med unga. Avslöjande: Det kan vara väldigt roligt!

Vi vill dela med oss av det vi på Kyrkslätts bibliotek lärt oss under vårt projekt Vad läser du? Du behöver inte läsa guiden från början till slut, utan du kan hoppa till de avsnitt som är relevanta för dig genom att klicka på rubrikerna i innehållsförteckningen.

Givande lässtunder!

Projektet Vad läser du?

Projektet Vad läser du?, där boktipsvideor producerades tillsammans med unga, finansierades av Regionförvaltningsverket och genomfördes 3.1.–30.11.2023 på Kyrksläotts huvudbibliotek Fyyri samt på Masaby och Veikkola närbibliotek.

Målet med projektet var att inspirera unga i högstadieåldern till läsning med hjälp av TikTok, utveckla kamrattipsande och främja kollektiv läsning. Projektet genomfördes i samarbete med ungdomstjänsterna. Kyrksläotts kommun är tvåspråkig, så projektet genomfördes på finska och svenska.

Under projektet tog biblioteket emot fler prao-elever än vanligt och startade två somegrupper för unga. På så sätt fick unga själv producera boktipsvideor tillsammans med projektarbetaren som även producerade eget innehåll till TikTok i syfte att främja positiv läskultur och interaktion.

TikTok

Appen

TikTok är en kinesisk app där användare lägger ut innehåll i form av korta videor. Appen, som lanserades 2017, är populär speciellt bland ungdomar och unga vuxna.

TikTok hade år 2023 över en miljon användare i Finland, och världen över används appen av över en miljard människor. Antalet användare väntas öka.

Algoritmen

En orsak till TikToks framgång anses vara dess smarta algoritm som matar användaren innehåll enligt hans intressen. Algoritmen baserar sig på de videor som användaren tidigare tittat eller reagerat på, så varje användare har en unik "För dig"-sida som är skräddarsydd för att locka användare att fortsätta titta.

Videorna

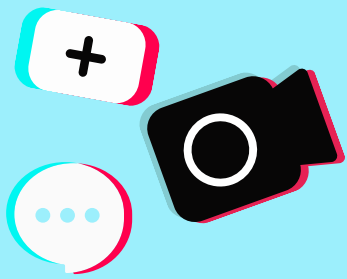
TikTok-videorna är vanligen kortare än en minut och har snabbt tempo. Användarna tittar oftast på videorna för nöjes skull eller för att lära sig något nytt.

Ljud och musik är en viktig del av TikTok-kulturen, eftersom användarna ofta utnyttjar trendiga musikstycken eller ljudspår som passar situationen i videon.

Också olika typer av filter, utmaningar och danssteg är typiska för TikTok.

Testa:

Titta på boktipsvideoer under hashtagen booktok och kolla hurdant innehåll TikTok sedan visar dig!

Varför skulle bibliotek göra TikTok-videor tillsammans med unga?

Kontakt med de unga

Ungdomar är mycket på TikTok, så det är ett bra ställe för biblioteket att nå de unga. På TikTok kan du exempelvis göra boktips, berätta om bibliotekets tjänster och marknadsföra evenemang för unga.

★ Läsinspiration och gemenskap

Bibliotek kan främja kollektiv läsning och ge läsinspiration på TikTok. I appen finns aktiva läsgemenskaper, där användarna delar innehåll som handlar om böcker och diskuterar böcker. Bibliotek kan öka den positiva interaktionen genom att kommentera videor och producera egna videor.

De ungas kunnande

Det lönar sig att göra videor tillsammans med ungdomar, eftersom biblioteket kan lära sig mycket av dem. De vet bäst vad som intresserar unga, och kamratboktipsande har konstaterats vara effektivt. Att producera TikTok-innehåll tillsammans med unga främjar även multilitteracitet och de ungas delaktighet.

Samarbete

Att arbeta med unga skapar samarbete! Biblioteken kan utnyttja exempelvis präo-elever för att producera boktipsvideor. Det är väldigt givande!

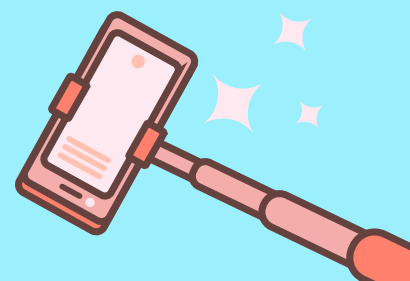
Vad är en boktipsvideo?

En boktipsvideo är en video där man rekommenderar böcker åt andra. I videon brukar åtminstone bokens omslag och författarens namn synas. Många videor innehåller också adjektiv som beskriver boken eller berättar vilken typ av läsare den kunde passa för.

Jämfört med ett traditionellt muntligt eller skriftligt boktips spelar visuella element, musik och överraskningsmoment en viktig roll i boktipsvideor.

För att skapa en atmosfär som passar böckerna används ofta rekvisita och belysning. I en video som tipsar om skräckböcker kan t.ex. svart tyg användas som rekvisita och belysningen kunde vara lite dämpad.

Booktok-konton

För att få inspiration lönar det sig att titta på andras boktipsvideor!

Med dessa hashtags hittar du boktipsvideor

#kirjatok #booktok #boktips
#library #kirjasto #bibliotek

Stora svenska booktok-konton:

[@svenskabooktok](#)

[@abookworld](#)

[@bookishscandinavian](#)

[@bookworm731](#)

[@corneliareads](#)

Finska bibliotek på TikTok

[@lahtikirjasto](#) (Lahtis stadsbibliotek)

[@saagastoori](#) (Åbo stadsbibliotek)

[@tuusulankirjastot](#) (Tusby bibliotek)

[@vaarazone](#) (Vaara-biblioteken)

[@kirkkonummilibrary](#) (Kyrkslätts bibliotek)

Psst!

Steg för steg-tutorialer för boktrick finns på engelska på kontot [@gvhslibrary](#) (se spellistan TikTok tutorials).

Unga på prao

Prao (praktisk arbetslivsorientering) är en praktikperiod som ingår i grundskolans läroplan och går ut på att högstadielärover jobbar i stället för att gå i skola. Syftet är att lära sig om arbetslivet.

Prao-periodernas längd varierar. Det kan vara fråga om allt från, ett par dagar till två veckor. Prao-perioden följer arbetslivets spelregler: prao-kontrakt, tydliga arbetsuppgifter och arbetsintyg. För prao-lärover utses vanligen en handledare som guidar och hjälper under prao-perioden.

Ungdomar som gör sin prao-period på ett bibliotek får bekanta sig med arbetsuppgifter som hör till biblioteks vardagen. Läs mer om prao i Borgå AKE:s [Prao-guide för bibliotek](#) (länken öppnar guiden som en separat PDF-fil).

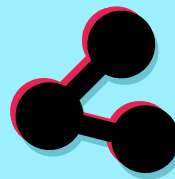

"Somegruppen var jätterolig. Jag lärde känna andra som tycker om att läsa och vi kunde prata om böcker."

- Deltagare i somegruppen

Somegrupp för unga

Inom projektet Vad läser du? grundades två somegrupper för unga som bestod av ungdomar som är intresserade av läsning och sociala medier. Målet var att aktivera lokala ungdomar och inspirera till läsning. De unga producerade innehåll för både bibliotekets och ungdomsgårdens TikTok-konton, fick arbets- erfarenhet och en belöning (25 €/gång, totalt 100 €).

Den första somegruppen samlades våren 2023, den andra hösten 2023. Grupperna marknadsfördes på sociala medier, på biblioteken, på skolorna och via ungdomsledare. Vi tipsade också tidigare prao-elever om grupperna.

Innan somegruppen började ordnade projektarbetaren en avslappnad "arbetsintervju" för varje ungdom. På så sätt fick de unga erfarenhet av intervjusituationen och projektarbetaren blev bekant med de unga innan gruppen började. I vårens grupp deltog sju unga, i höstens åtta. Båda grupperna träffades fyra gånger och träffarnas längd var två timmar. Efter den sista gången fick de unga arbetsintyg. De unga tyckte väldigt mycket om somegruppen!

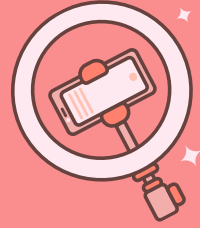
"Roligt och självständigt. Jag fick vara kreativ."

- Deltagare i somegruppen

Handledning av unga

De unga kan behöva hjälp med att göra boktipsvideor. Med dessa tips kommer du långt!

- Ge tydliga instruktioner, planera upplägget på förhand.
- Börja med att gå igenom vad ni ska göra och vilken tidtabellen är.
- Kartlägg hur mycket de unga redan kan, en del är erfarna TikTok-användare, andra är nybörjare.
- Kom ihåg att en del unga kan känna sig spända inför att vara på jobb för första gången.

Uppmuntra
och fokusera
på den ungas
styrkor!

- Försök läsa de unga: en del behöver mer eget utrymme än andra.
- Lämna spelrum i tidtabellen.
- Ge ett par alternativ om den unga har svårt att komma igång.
- Låt den unga arbeta självständigt men berätta att du gärna hjälper.

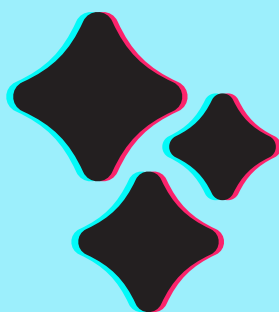

Videor med minderåriga

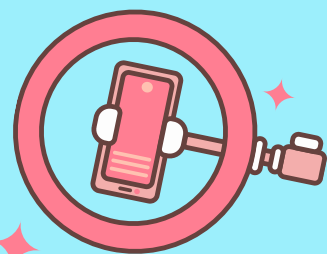

Kom ihåg att minderåriga inte får synas igenkännbart i videor eller på bilder utan vårdnadshavarens samtycke.

I videor med så kallade boktrick syns vanligen högst händerna, så då behövs inget samtycke. Det går förstås också att använda exempelvis handskar om någon inte vill att händerna ska synas. Om den unga själv vill synas på videon måste vårdnadshavarens samtycke fås innan videon publiceras.

Modelltidtabeller

Heldag

09:00-9:30

Lära känna varandra

9:30-10:00

Prata om böcker och
titta på booktok-videor

11:00-12:00

Planera boktipsvideon

12:00-12:30

Lunch

12:30-13:15

Filma videon

13.15-14:30

Redigera videon

14.30-15:00

Feedback / lite spelrum i tidtabellen

Halvdag

09:00-9:30

Lära känna varandra och titta
på booktok-videor

10:00-10:30

Planera boktipsvideon

10:30-11:00

Filma videon

11:00-12:00

Redigera videon

Unga jobbar
i väldigt olika takt!

Om tid finns...

- Planera en bokutställning
- Brainstorma idéer till
evenemang för unga på
biblioteket
- Se videor på
Bibliotekskanalen

Vad
läser
du?

Planera en boktipsvideo del 1

Hur komma igång?

Vilka böcker vill du göra en video om?

Har de något gemensamt?
(Obs! Inte obligatoriskt)

Vem skulle du rekommendera böckerna för?

Hur skulle du beskriva dem?

Hur ska du övergå från en bok till en annan?

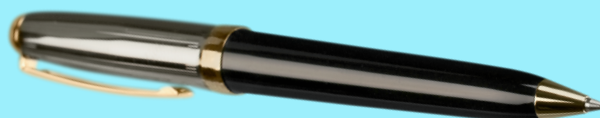
Var vill du filma?

Hurdan rekvisita vill du använda?

Planera en boktipsvideo del 2

- Gör ett bildmanus (rita vad du ska filma, från vilket håll och vad ska synas i de olika klipp)
- Om du inte hinner göra ett bildmanus, stanna ändå upp för att planera
- Tänk på att planera en intresseväckande början som får tittaren att fortsätta titta, det är viktigt på TikTok
- Inspireras av andra TikTok-användare, det hör till appens stil: samma trender cirkulerar och fungerar ofta bra 😊

Hur göra en bra TikTok-video?

Filmande

- Filma videoklippen antingen direkt i TikTok eller i telefonens kamerarulle, där du lätt hittar dem
- Filma med telefonen i lodrätt läge, inte vågrätt
- Placera objektet i mitten
- Utnyttja moderna möjligheter: filma i flera klipp, i regigeringskedet är det lätt att kombinera dem
- Testa olika sätt att filma
- Du kan ställa in kameran så att den börjar och slutar filma av sig själv; detta är bra särskilt när du behöver båda händerna för boktrick 😊
- Acceptera att allt inte blir perfekt, redigering kan göra underverk!
- **Kom ihåg att bibliotekets kunder inte får synas eller höras på videor**

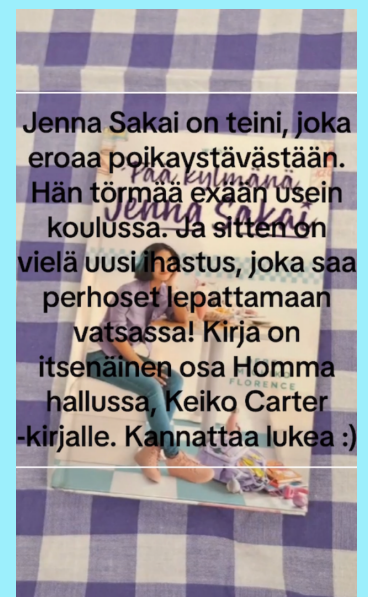
Belysning

- Naturlig belysning är den bästa belysningen att filma i
- Filma inte i motljus, då syns objektet inte

Text

- Försök placera texten i mitten, annars kan den klippas bort eller hamna under TikToks logo eller bildtext
- Skriv inte för långa texter

Redigering

- Du kan redigera videon i TikTok eller CapCut
- Snabba och överraskande klipp ökar tittarens intresse
- Lägg till musik (väldigt viktigt på TikTok)
- Kom ihåg att ta bort videons originalljud även när du lägger till musik
- Färger och klipp från en bok till en annan är lätta att redigera särskilt i CapCut

Innan publicering

- Kontrollera videons innehåll
- Skriv en bildtext (inte för lång, helst bara några ord eller meningar; det kan också vara en emoji)
- Hashtags (t.ex. #boktips, #bibliotek, #booktok)
- Kontrollera sekretessinställningarna (vilka kan se videon, t.ex. bara ditt konto eller alla)
- Välj omslagsbild: syns endast i profilen
- Det är bra att skriva en rubrik på omslagsbilden, tänk på att välja rubriker som är enhetliga, användarvänliga och beskrivande (t.ex. Boktips)

Efter publicering

- Kolla om det kommit några kommentarer
- Du kan också följa upp statistiken

Boktrick

I boktipsvideor förekommer ofta boktrick, d.v.s. övergångar från en bok till en annan, för att videon ska se bra ut och tittarna ska vilja se den till slut.

Exempel på olika boktrick:

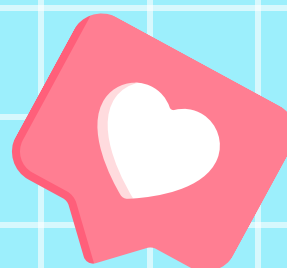
snurra runt boken, boken glider fram, flytt av boken från en plats till en annan, zooma in, zooma ut, någon effekt, boken svänger, boken vänds om. Du lär dig vad boktrick är genom att titta på andras videor.

[Se ett exempel på olika boktrick](#) (länken går till Youtube).

Fler exempel finns på [KirkkonummKyrkslätts biblioteks TikTok-konto](#) (länken går till TikTok i webbläsaren).

Andra idéer:

Olika utmaningar (#bookchallenge), bokfilter, spela karaktärer ur böcker eller hålla TikTok-live.

Idéer till videor

- De här böckerna vill jag läsa
 - Bra böcker som inte syns på booktok
 - Böcker vars karaktärer du genast blir förtjust i
 - De mest irriterande böckerna
 - Dessa vill jag läsa på basis av omslagen
 - Röda böcker
-
- Favoritböcker från barndomen
 - Om du tyckte om tv-serien x, läs...
 - Böcker som fick mig att se saker på ett nytt sätt
 - Böcker jag genast vill läsa på nytt
 - De mest lånade böckerna på bibban
 - Regnbågsböcker
-
- Böcker som ger mig tillbaka tron på människan
 - Böcker som krossar ditt hjärta
 - Bästa böckerna att somna till
 - Faktaböcker som gör dig smartare
 - Böcker om utanförskap
-
- De mest skrämmande böckerna
 - Är du intresserad av början av 2000-talet? Läs...
 - Om du tyckte om boken x, läs...
 - Lättlästa böcker
 - Seriealbum

Kolla också vår [instruktionsvideo](#) för hur du gör boktipsvideor (YouTube-video med svensk text):

NÄIN TEET KIRJAVINKKIVIDEON!

Kirkkonummen kirjasto 2023

Vad läser du? är Kyrkslätts biblioteks projekt och finansierades av Regionförvaltningsverket. Denna guide är skriven och formgiven av projektarbetaren Anna Tykkyläinen tillsammans med bibliotekets personal och översatt från finska av Laura Leden.

Kyrkslätt 2023.

Mer information om projektet Vad läser du? får du på adressen lastenkirjasto@kyrkslatt.fi